

A Fővárosi Ítéltábla dr. Tatár Borisz ügyvéd (fél címe) által képviselt I.rendű felperes neve (**I.rendű felperes címe**) I. rendű, II.rendű felperes neve (uo.) II. rendű, III.rendű felperes neve (uo.) III. rendű és IV.rendű felperes neve (uo.) IV. rendű felpereseknek - a Hőrich és Varga Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Hőrich Ferenc ügyvéd) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. március 26. napján kelt 39.P.23.281/2017/32. számú közbenső ítélete ellen az alperes részéről 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

közbenső ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg együttesen az I-IV. rendű felpereseknek 20.000 (Húszezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes (született: 2009. március 28.) a II-III. rendű felperesek gyermeke, a IV. rendű felperesnek a testvére.

Az I. rendű felperes az alperesi intézmény tagóvodájába járt, amikor 2013. április 18-án az óvoda udvaron az óvónőt körbe állva társaival együtt tízóraizni kezdett; a gyermekek cikkekre vágott almát és felhasogatott répát (ún. rágó répát) fogyasztottak. Az I. rendű felperes félrenyelt egy répa darabot, emiatt rosszul lett, nem kapott levegőt, és segítséget kért az óvónőtől. Az óvónő vizet itatott az I. rendű felperessel, és hátra ütögette, de nem tudott rajta segíteni, ezért utasította az egyik dajkát, hogy azonnal hívja a mentőket. Néhány percen belül a helyszínre érkezett a szomszédos mentőállomásról riasztott mentőápoló, aki megkezdte az akkorra eszméletét veszítő I. rendű felperes újraélesztését, és a félrenyelés következményeinek az elhárítása céljából az ún. Heimlich-féle műfogást alkalmazta, ami azonban nem járt sikerrel. Időközben megérkezett a mentőautó is, annak vezetője segítséget kért, hívására egy mentőautó és egy gyermek rohammentő érkezett a helyszínre. A gyermek rohammentő felszereléséhez tartozott az a Magill fogó, amellyel a mentőorvosnak sikerült eltávolítania a félrenyelt répadarabot. Ekkorra az I. rendű felperes a klinikai halál állapotába került, de az újraélesztés nyomán visszatért a szívműködése, megindult a spontán légzése, intubálva szállították kórházba. A szakszerű ápolás ellenére az I. rendű felperesnél súlyos mentális retardáció és négy végtagra kiterjedő bénulás alakult ki. Az I. rendű felperes nem vonható kontaktusba, a külső

ingerekre izmai megfeszítésével reagál, érintésre kinyitja a szemét, és időnként tárgyakat fixál. A folyamatos rehabilitáció, és rendszeres gyógytorna ellenére az I. rendű felperes állapotában nem várható számottevő javulás.

Az I-IV. rendű felperesek keresetükben vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték kötelezni az alperest a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (köznevelési törvény) 59. § (3) bekezdésre alapján, amely szerint a nevelési intézmény vétkességére tekintet nélkül felelősséggel tartozik az általa nyújtott ellátás során bekövetkező károkért. A megbízásuk alapján készített szakvéleményre hivatkozással előadták: a gyermekeknek ülve kellett volna étkezniük, és a sárgarépát célszerűbb lett volna lereszelni, továbbá zöldfűszeres vajjal összekeverni. Ilyen módon csökkenthető lett volna a félrenyelés kockázata.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal védekezett, hogy a félrenyelés a működési körén kívül eső elháríthatatlan okból következett be.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítő felelősségét az I. rendű felperes 2013. április 18-án bekövetkezett balesetével okozati összefüggésben az I-IV. rendű felpereseket ért károkért.

Döntésének jogi indokolása szerint a baleset bekövetkezésének a körülményei tekintetében az aznap felvett óvodai jegyzőkönyvet vette alapul, mivel ebben az időpontban az érintettek még a későbbi befolyásoló körülményektől függetlenül, a legjobb emlékeztük szerint tudták elmondani a történeteket.

A köznevelési törvény 59. § (3) bekezdése alapján a kártérítési keresetet a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) rendelkezései alapján bírálta el azzal a kiegészítéssel, hogy az alperes csak annak bizonyításával mentesülhet a felelősség alól, hogy kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő; illetve nem kell megtérítenie a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. A felelősség alóli mentesüléshez a törvényben megállapított konjunktív feltételeknek maradéktalanul teljesülnie kell, azaz a működési körön kívüliségnek és az elháríthatatlanságnak egyidejűleg kell fennállnia.

Rámutatott: félrenyelések akár minden nap is bekövetkezhettek az étkezések során, az étkeztetés pedig hozzátartozik a gyermekek óvodai ellátásához. Az óvodai pedagógus feladatai közé tartozik a kulturált étkezési szokások kialakítása. A kulturált étkezésnek alapvető feltétele, hogy a gyermekek ne állva, az étkezést már korábban befejező többi társuk játszását figyelve, sietve, kapkodva egyenek. Az nem volt vitatott, hogy a tízórai elfogyasztására az udvaron került sor, a baleset napján felvett jegyzőkönyv pedig bizonyítja, hogy az I. rendű felperes állva evett. Ezt az alperes nem tudta megcáfolni, hiszen nem bizonyította, hogy az udvaron az óvodás csoport létszámának megfelelő ülőhely állt volna rendelkezésre. Hangsúlyozta: nem csak annak van jelentősége, hogy az I. rendű felperes ülve vagy állva fogyasztotta-e el a sárgarépát, hanem annak is, hogy erre milyen környezetben került sor. Erre utal az is, hogy a balesetet követően az óvoda változtatott az étkeztetési szokásokon, azóta a gyermekek már nem az udvaron, a játékok mellett állva fogyasztják el tízóraitjukat. Ennek azért tulajdonított jelentőséget, mert az alperesnek nem csak a baleset következményeinek az elhárítása, hanem a megelőzése terén is fokozott gondossággal kellett volna eljárnia.

A kár elháríthatatlanságára vonatkozóan kifejtette: adott esetben azt kellett vizsgálnia, hogy megelőzhető lett volna-e az I. rendű alperes félrenyelése. A fiatal korban történő félrenyelések viszonylagos gyakorisága miatt az óvodapedagógusoktól elvárható lett volna, hogy ilyen helyzetekben alapszinten tudjanak elsősegélyt nyújtani. Értékes másodperceket, illetve perceket nyerhettek volna, ha az óvodapedagógus víz itatása és hátba ütögetés helyett azonnal alkalmazza a Heimlich-féle műfogást. Ez az eljárás laikusok számára is könnyen elsajátítható, és

kisgyermeknél is nehézség nélkül alkalmazható.

Utólag már nem állapítható meg, hogy ingerszegény környezetben, a zavaró hatásoktól mentesen, ülte étkezés esetén is bekövetkezett volna-e a félrenyelés. Köztudomású azonban, hogy ebben az életkorban a gyermekek figyelmét a játszótér, illetve a mellettük játszó gyermekek nagyon könnyen elvonják, és evés helyett inkább az azt követő játékokra koncentrálnak. Erre figyelemmel az alperesnek a kártérítő felelősség alóli mentesülést biztosító konjunktív feltételek egyikét sem sikerült bizonyítania, vagyis a kártérítési kereset jogalapja fennáll, amit a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régi Pp.) 213. § (3) bekezdése alapján közbenső ítélettel állapított meg. Az alperes által indítványozott orvosszakértői bizonyítást sütségtelennek találta, mivel nem azt kellett vizsgálni, hogy a félrenyelést követően hogyan lehetett volna elhárítani a balesetet, hanem azt, hogy milyen intézkedésekre volt az alperesnek lehetősége a félrenyelés megelőzése érdekében. A megelőzés kérdése pedig nem orvosszakértői kompetencia, ugyanúgy, ahogy a működési kör fogalmának a meghatározása sem.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítélete ellen az alperes jelentett be fellebbezést, melyben elsőlegesen annak megváltoztatását, és a kereset elutasítását kérte. Másodlagos kérelme a régi Pp. 252. § (2), illetve (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének a hatályon kívül helyezésére irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság okszerűtlen megállapításokat tett a működési körön kívüliséggel kapcsolatban, ugyanis teljesen figyelmen kívül hagyta azt a konzekvens hivatkozását, miszerint nem az étkeztetés tekinthető működési körön kívüli tevékenységnek, hanem az étkezés során bekövetkező olyan baleset, melynek elhárítására az óvodapedagógusok képtelenek. Amennyiben ez nem így lenne, úgy az óvodai étkeztetés körében bekövetkező bármely elháríthatatlan egészségügyi baleset az objektív felelősség körébe tartozna, pl. egy azonnali szívmeállítás is. Az óvodai étkeztetés megfelelt a kulturált étkezés alapvető követelményeinek, hiszen általánosan elfogadott gyakorlat, hogy a gyermekek a tízórait és az uzsonnát az udvaron fogyasztják el. Azt pedig semmilyen bizonyíték nem támasztja alá, hogy a gyermekek az étkezést már korábban befejező óvodás társaik játszását figyelve, sietve, kapkodva étkeztek. Az udvaron való tízóraitást a baleset után azért szüntették meg, mert mindenkit megrázott ez a tragikus esemény, de ez nem jelenti felelősségének az elismerését. Álláspontja szerint a félrenyelés kivételes esetnek tekinthető, ha ez nem így lenne, sorozatos félrenyeléseknek kellene bekövetkeznie. Vitatta, hogy a baleset napján felvett jegyzőkönyv pontosabb képet ad a történetről, különös tekintettel arra, hogy az nem áll ellentmondásban az óvónő tanúvallomásával, mivel a vallomás megtételekor az óvónő nem az étkezés kezdetéről, hanem magáról az étkezésről nyilatkozott úgy, hogy a gyermekek egy része állt, a másik részük, köztük az I. rendű felperes, ülte fogyasztotta el a tízórait.

Az elháríthatatlanság kérdésével kapcsolatban kiemelte a gyermek rohamkocsi főorvosának a tanúvallomását, amelyből megállapítható, hogy az általa használt fogó kizárólag a gyermekmentők felszerelési eszközei közé tartozik. A mentőorvos tanúvallomásából az is kiderült, hogy a korábban helyszínre érkező, mentőszolgálatot teljesítő személyek nem voltak képesek elhárítani az akut életveszély helyzetet. Ezekre a bizonyított tényekre figyelemmel orvosszakértőnek kellett volna választ adni azokra a szakkérdésekre, hogy egy ilyen jellegű, ritkaságszámba menő és súlyos következményeket magában hordozó baleset mi módon elhárítható, illetve egy óvodapedagógus képes-e olyan egészségügyi beavatkozásokat elvégezni, hogy elhárítsa a veszélyhelyzetet. Bizonyítási indítványa elutasításával az elsőfokú bíróság megsértette az eljárási szabályokat, mivel megfosztotta az őt terhelő bizonyítás lehetőségétől.

Rámutatott arra is, hogy az elháríthatatlan magatartás joggyakorlata zömmel a közlekedési balesetekkel kapcsolatosan érlelődött ki. A jogvita elbírálása szempontjából lényeges körülmény, hogy az objektív felelősség elméleti végpontja hol húzódik, mivel az nem sütkíthető le kizárólag a vis maiorra. A jogirodalom szerint az elháríthatatlanság körébe nemcsak a vis maior tartozik, hanem

minden olyan esemény, amire a károkozónak nincs ráhatása. Az elháríthatóság, illetve elháríthatatlanság vizsgálatakor a kár bekövetkezésének teljes folyamatát a vizsgálat tárgyává kell tenni. Ez azt támasztja alá, hogy a veszély elhárítására objektíve nem állt fenn a védekezés lehetősége. A tanúvallomások bizonyítják, hogy a balesetet működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő, illetve a károsult magatartása is (félrenyelés) elháríthatatlan volt.

Az I-IV. rendű felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének a helyes indokain alapuló helybenhagyására irányult.

Álláspontjuk szerint az alperes összemosta a működési kör és az elháríthatatlanság fogalmát, de az elháríthatatlanságra is akként hivatkozott, hogy az a mentesülését nem eredményezheti. A mentesülésre ugyanis nem a félrenyelés súlyos következményei elháríthatatlanságának a vizsgálata, illetve annak vizsgálata volt szükséges, hogy a félrenyelte répa milyen speciális eszközzel és orvosi beavatkozással volt eltávolítható.

Kifejtették: a működési kör szempontjából azt az oksági folyamatot kell értékelni, hogy a kár bekövetkezésének az oka a félrenyelés volt, a félrenyelés oka pedig az, hogy az óvónő az I. rendű felperes részére emberi fogyasztásra répát adott. A répa elfogyasztása az óvodai étkeztetés során történt, így az étkeztetés során bekövetkező félrenyelés nem tekinthető működési körön kívül eső oknak. Hangsúlyozta: az óvodai étkeztetésnek terjedelmes szakirodalma van, melyből kitűnően az óvodai nevelés feladatai közé tartozik a gyermek egészséges étkezési szokásainak a kialakítása, illetve biztonságos környezet biztosítása a gyermekek részére.

Fenntartották azt a hivatkozásukat is, hogy az alperes felróható, szabályszegő magatartása is okozati összefüggésben áll a baleset bekövetkezésével. Az alperes ugyanis nem tartotta be a kulturált étkeztetésre vonatkozó, az általános óvodai gyakorlat által követett szakmai szabályokat, az alperes szabályszegése következtében a félrenyelés nem elháríthatatlan okból következett be, e tekintetben az alperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének. Rámutattak: az alperes csekély anyagi ráfordítással védekezhett volna a baleset ellen; vehetett volna étkezőasztalt és egy-egy támlás széket a gyermekeknek, hogy ne egy lócán összezsúfolva üljenek. A kulturált étkezés szabályai köztudomásúak, azok betartása védelmet nyújt a félrenyelés ellen. Vitatták, hogy az oksági folyamatban közrejátszott az I. rendű felperes elháríthatatlan magatartása, szerintük az alperes nem fejtette ki világosan, hogy mit tekint elháríthatatlan magatartásnak. Az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte a tanúvallomásokat, és azokat figyelembe véve hozta meg a döntését. A rendelkezésre álló bizonyítékok mellett orvosszakértői bizonyításra nem volt szükség, ezért az erre irányuló alperesi indítványt az elsőfokú bíróság megfelelő indokokkal utasította el.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében felülbírálta [régi Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az alperes fellebbezése megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a kártérítési kereset jogalapjának az elbírálása szempontjából jelentőséghez jutó tényállást hiánytalanul felderítette; arra alapított érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla egyetértett, lényegét tekintve a döntéshez fűzött jogi indokolást is osztotta, amit azonban részben, a következők szerint módosított.

A régi Pp. 253. § (1) bekezdése értelmében a Fővárosi Ítéltáblának először a hatályon kívül helyezésre irányuló másodlagos fellebbezési kérelem megalapozottsága felől kellett állást foglalnia. Az alperes az általa indítványozott orvosszakértői bizonyítás fogatosítása végett érvelt a hatályon kívül helyezés mellett. A Fővárosi Ítéltábla - az elsőfokú bírósággal egyezően - nem tartotta szükségesnek az orvosszakértői bizonyítást, mivel nem merültek fel olyan orvosi kompetenciába

tartozó szakkérdések, amelyek megválaszolása nélkül ne lett volna elbírálható a kártérítési kereset anyagi jogi megalapozottsága. A releváns tényállás nem maradt felderítetlen, így további bizonyításra és azon belül orvosszakértői bizonyítás elrendelésére nem volt szükség, a Fővárosi Ítéltábla ezért az ügy érdemében hozta meg a döntését.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a jogvita eldöntése során a köznevelési törvény 59. § (3) bekezdésében meghatározott speciális kártérítési szabályokat kell alkalmazni, amelyek a régi Ptk.-ban meghatározott felelősségi alakzatokhoz képest jóval szigorúbb felelősséget telepítenek a nevelési intézményekre, köztük az óvodákra. A felhívott törvényi rendelkezés első fordulata értelmében az óvodai elhelyezéssel összefüggésben okozott kárért az óvoda vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. E főszabály szerint a kártérítő felelősség beállásának nem feltétele az óvoda felróható magatartása, ha nem tudja magát kimenteni a felelősség alól - polgári jogi értelemben - akkor is felelősség terheli, ha alkalmazottai nem tanúsítottak felróható magatartást.

A köznevelési törvény 59. § (3) bekezdésének második fordulata szerint a kártérítésre a régi Ptk.-nak a rendelkezéseit a felelősség alóli mentesülésre vonatkozó, e törvényi szakasz második és harmadik mondatában meghatározott speciális szabályokkal kiegészítve kell alkalmazni. Ezek a speciális szabályok szűk keretek közé szorítják a kimentés lehetőségét: az óvoda a felelősség alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körön kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő; illetve nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. A felhívott rendelkezésből kitűnően a törvény két különálló, egymástól független mentesülési alakzatot szabályoz.

A mentesülés szabályai attól függően különböznek, hogy a kárt a károsult magatartása idézte-e elő, avagy az más okból következett be. Amennyiben a kár közvetlen kiváltó oka a károsult magatartásában rejlik, úgy e magatartás elháríthatatlanságának a bizonyítása terheli az óvodát. Ekkor nem szükséges a működési körön belülség vizsgálata, mivel - egyebek mellett - így küszöbölhető ki, hogy az óvoda például a károsult súlyos betegsége által előidézett károsodásáért is felelősséggel tartozzon. E tekintetben a Fővárosi Ítéltábla osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy - a fellebbezésében megjelölt példa szerint - az óvodai étkezés során bekövetkező, a gyermek szívbetegsége által kiváltott hirtelen szívmegállás okozta halálért az óvoda nem tehető felelőssé, függetlenül attól, hogy a halál az óvoda tevékenységi körébe tartozó étkeztetés során következett be.

Az előzőekben kifejtettekből az is kitűnik, hogy a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a gyermekek étkeztetése az óvoda tevékenységi körébe tartozik. E tekintetben a régi Pp. 254. § (3) bekezdése értelmében visszautal az elsőfokú bíróság okfejtésére annak hangsúlyozásával, hogy a kártérítő felelősség alóli mentesülés szempontjából ennek a körülménynek akkor van jelentősége, ha a kárt nem a károsult magatartásában rejlő ok idézte elő. Ebbe az esetkörbe tartozik például az, amikor a károsult egy vétőképtelen óvodástársa bántalmazása miatt szenved sérülést. Ekkor a köznevelési törvény által meghatározott mindkét feltételnek együttesen kell fennállnia: a működési körön kívül eső és egyúttal elháríthatatlannak minősülő ok fennállásának a bizonyításával mentesülhet az óvoda a kártérítő felelősség alól.

Az I. rendű felperes súlyos egészségkárosodásának a kiváltó oka félrenyelés volt, a károsult szervezetének ez a rendellenes működése - a felelősség vizsgálata szempontjából - a károsult magatartásának minősül. A felelősség alóli mentesüléshez ezért az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy részéről az I. rendű felperes magatartása elháríthatatlan volt. A Fővárosi Ítéltábla abban is maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy az elháríthatatlanság bizonyítása nem volt sikeres; e tekintetben is visszautal az elsőfokú bíróság okfejtésére, amelyből - annak szükségtelen megismétlése nélkül - kiemeli a következőket.

Az irányadó joggyakorlat szerint az elháríthatatlanság akkor állapítható meg, ha objektíve nem áll fenn a védekezés lehetősége. Ez a lehetőség akkor kizárt, ha nem létezik olyan intézkedés, amelynek alkalmazásával a károsító magatartás megelőzhető lenne. A bizonyítás akkor sikeres, ha megállapítható, hogy a nevelési intézménynek semmilyen ráhatása nem volt a károsulás bekövetkezésére.

Az adott esetre vetítve az alperesnek a mentesüléshez azt kellett bizonyítania, hogy az óvodai étkeztetésnek nincsen olyan módozata, amellyel megelőzhető a félrenyelés, de legalább a kockázata csökkenthető, különös tekintettel annak kisgyermekkori gyakoriságára. Ennek érdekében - amint arra az elsőfokú bíróság helytállóan rámutatott - a kisgyermeknek ülni kell elfogyasztaniuk minden ételt függetlenül attól, hogy azt a főétkezések keretében vagy tízórait, illetve uzsonnára fogyasztják. Emellett olyan nyugodt körülményeket kell biztosítani a számukra, ahol a különböző kívülről jövő ingerek nem vonják el a figyelmüket az étkezésről.

Ezek a körülmények nem voltak adottak a baleset bekövetkezésekor, hiszen a gyermekek az udvaron fogyasztották a tízórait, és voltak olyan gyermekek, akik már játszottak, miközben az I. rendű felperes csoportja még tízórazott. Az aznap felvett jegyzőkönyvre figyelemmel nem lehet megállapítani, hogy az I. rendű felperes csak a tízórait kínált répa elvétele érdekében állt fel az étkezés céljából elfoglalt ülőhelyéről, de annak elfogyasztását már ülve kezdte meg.

A tízóraitra adott répának feldolgozása sem felelt meg a gyermekek életkorának, mivel keménysége miatt célszerűbb lett volna a répát lereszelni, illetve a lecsúszását elősegítő anyaggal pl. fűszervajjal összekeverni.

Nem kizárható, hogy a félrenyelés azért következett be, mert az udvaron játszó gyermekek elvonták az I. rendű felperes figyelmét az étkezésről, vagy az étkezés közbeni mozgása idézte elő a félrenyelést, illetve a túlzott keménységű répa „akadt meg a torkán”. Ezek az étkezés körülményeiből levonható következtetések önmagukban kizárják az elháríthatatlanság bizonyítottóságát. Nem jelenthető ki, hogy az étkezés körülményeinek az eltérő kialakításával és a tízóraitra fogyasztott répa eltérő feldolgozásával az alperes bizonyosan megakadályozhatta volna a félrenyelést, de a félrenyelés kockázatát csökkenthette volna. Az alperesnek lehetősége nyílt arra, hogy az étkezés körülményeinek a kialakításával hatást gyakoroljon a gyermekeknél bekövetkező félrenyelések gyakoriságára, így az I. rendű felperes félrenyelése nem minősíthető elháríthatatlan károsulti magatartásnak. A kártérítő felelősség alóli mentesüléshez szükséges törvényi feltétel bizonyítatlanságát az alperes hátrányára kell értékelni, ezért az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor közbenső ítéletével kifejezésre juttatta: mentesülés hiányában az I-IV. rendű felpereseket megilleti a kártérítés követelésének a joga az alperessel szemben [rég. Pp. 3. § (3) bekezdés, 213. § (3) bekezdés].

A felelősség alóli mentesülés szempontjából - a köznevelési törvény 59. § (3) bekezdése értelmében - nincsen annak jelentősége, hogy a kár bekövetkezésének a károsult magatartásában rejlő oka esetén a nevelési intézmény miként jár el-e a magatartás következményeinek az elhárítása, illetve enyhítése érdekében. Más szempontból viszont - pl. a nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározása során - a nevelési intézmény kárenyhítés során tanúsított magatartása felróhatóságának is jelentősége lehet, ezért a Fővárosi Ítéltábla szükségesnek tartotta kifejteni, hogy az alperes e téren tanúsított magatartásának a megítélése tekintetében nem értett egyet az elsőfokú bírósággal.

A bizonyítékok - köztük a balesetről felvett jegyzőkönyvek és a tanúvallomások - kétségmentesen alátámasztották, hogy a baj észlelésekor az óvónő azonnal az I. rendű felperes segítségére sietett, és a félrenyeléskor általában alkalmazott módszerrel: víz itatással és hátba ütögetéssel próbálta eltávolítani a légutakat elzáró falatot. A rendelkezésre álló adatokból nem lehet arra következtetni,

hogyan az óvónő ezzel késleltette a szakszerű mentést, hiszen az elsőként megérkező mentőápoló vallomása szerint a Heimlich-féle műfogás alkalmazását minden esetben meg kell, hogy előzze a beteg ötszöri hátba ütése (23. sorszámu jegyzőkönyv).

Az óvónő haladéktalanul intézkedett a mentőszolgálat értesítéséről is; önmagában a néhány perccel később alkalmazott Heimlich-féle műfogás eredménytelenségének a tényéből nem lehet azt feltételezni, hogy korábban alkalmazva eredményes lett volna. E következtetés helyességét eleve kétségesse teszi, hogy a félrenyelte répadarabot csak a gyermekmentők felszerelésébe tartozó speciális fogóval lehetett eltávolítani. A releváns tények nem támasztják alá, hogy az alperes késedelmesen, illetve felróhatóan járt volna el a félrenyelés következményeinek az elhárítása során.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéletábla a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság közbelső ítéletét - annak indokolása jelen határozatban kifejtett részbeni módosításával - helybenhagyta.

A régi Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében az eredménytelenül fellebbező alperes köteles megtéríteni az I-IV. rendű felperesek részére a jogi képviselőjük ellátásával felmerült fellebbezési eljárási költségeiket. Ennek összegét a Fővárosi Ítéletábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései alapján a tényleges ügyvédi tevékenység munka- és időigényességére figyelemmel mérlegeléssel állapította meg.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 56. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a 14. §-a szerint az állam viseli.

, 2019. június 26.

. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Kincses Attila s.k.
bíró